

MEMO

Van: College van Burgemeester en Wethouders Huizen

Aan: Raad van de gemeente Huizen

T.b.v.: Raadsvergadering 9 november 2023

Betreft: Herziening verordeningen en vaststellen verantwoordingsgrens voor rapporteren over afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording

Datum: 27 oktober 2023

In de raadsvergadering van 9 november 2023 wordt uw raad het volgende voorstel voorgelegd:

Herziening verordeningen en vaststellen verantwoordingsgrens voor rapporteren over afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording

In de vergadering van de commissie ABM van 19 oktober jl. is dit voorstel besproken, waarbij de volgende 2 onderdelen van het voorstel de meeste aandacht kregen:

1. Artikel 8, lid 3, 4^e bullet van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) Gemeente Huizen 2024;
2. De vast te stellen verantwoordingsgrens voor het rapporteren van afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Betreffende deze 2 onderdelen brengt het college u graag het volgende onder de aandacht.

Ad. 1. Artikel 8, lid 3, 4^e bullet van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) Gemeente Huizen 2024

Beslispunt 1 van het raadsvoorstel luidt:

De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) Gemeente Huizen 2024 vaststellen, overeenkomstig bijgevoegd besluit.

Artikel 8 van deze verordening (zie bijlage 1 bij het raadsvoorstel) luidt als volgt:

Artikel 8. Informatieplicht

1. Algemeen uitgangspunt is dat er sprake moet zijn van een actieve informatieplicht vanuit het college naar de raad toe; bepalend hierbij zijn niet alleen de in deze verordening beschreven situaties maar veeleer de politiek bestuurlijke relevantie van de omstandigheden.

2. De raad wordt geïnformeerd via de tussentijdse rapportage of via een afzonderlijk raadsvoorstel conform de in de nota van uitgangspunten opgenomen procedure voor begrotingswijzigingen.

3. Het college informeert in ieder geval vooraf de raad en neemt pas een definitief besluit nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen inzake :

- het aangaan of verlenen van geldleningen, anders dan opgenomen in het besluit treasurystatuut;
- het garanderen van geldleningen;
- de aankoop en verkoop van onroerend goed, behoudens rechtshandelingen die als niet-ingrijpend voor de gemeente kunnen worden beschouwd (zoals aangegeven in artikel 169 Gemeentewet);
- **nieuwe (meerjarige) verplichtingen waaraan financiële verplichtingen zijn verbonden;**
- besluiten die niet passen binnen het kader van de begroting.

In de genoemde commissievergadering kwam de volgende vraag aan de orde:
Klopt de tekst zoals deze thans is opgenomen onder artikel 8, lid 3, 4^e bullet?

In reactie op deze vraag laat het college u het volgende weten:

Abusievelijk is deze tekst uit de oude verordening blijven staan.

Gelet op het budgetrecht van de raad dient deze tekst achterwege te blijven in de nieuwe verordening.

Wij stellen u dan ook voor de 4^e bullet van lid 3 van artikel 8 in de nu voorliggende verordening te schrappen.

Ad. 2. De vast te stellen verantwoordingsgrens voor het rapporteren van afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording

Beslispunt 3 van het raadsvoorstel luidt:

De verantwoordingsgrens voor het rapporteren over afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording van het college bij de jaarrekening, vaststellen op 3% van de totale lasten van de gemeente (inclusief de dotaties aan de reserves).

In de genoemde vergadering van de commissie ABM vond een discussie plaats over de wenselijkheid het percentage op 3 vast te stellen (conform voorstel), dan wel te verlagen naar 1.

In een reactie op deze discussie en ter onderbouwing van haar voorstel om het percentage op 3 te bepalen, hecht het college eraan u het volgende onder de aandacht te brengen.

Met de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording krijgt de gemeenteraad de keuze uit een verantwoordingsgrens binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten inclusief reservetoevoegingen. Hiermee wordt gemeenten de mogelijkheid geboden om de audit naar de financiële rechtmatigheid te 'versoepelen' door een verantwoordingsgrens vast te stellen die hoger is dan de huidige goedkeuringstolerantie van 1%.

Ook in de gemeente Huizen werd tot 2023 bij de controle van de rechtmatigheid (toen nog door de accountant) een verantwoordingsgrens gehanteerd van 1%; dit dus in tegenstelling tot hetgeen het college u heeft laten weten in de ABM-vergadering van 19 oktober 2023.

Dit gezegd hebbende, verwijzen wij u graag naar de vergadering van de Jaarrekeningcommissie van 15 juni 2023, in welke vergadering gesproken is over de rechtmatigheidsverantwoording in het bijzijn van de accountant, met als conclusie: In Huizen bevindt de rechtmatigheidsverantwoording zich in de opstartfase, de formatie (hiervoor) binnen Financiën is nog niet op sterkte. Het advies van de accountant luidt derhalve om te beginnen met de hoogst toegestane grens van 3%; na de opstartfase kan vervolgens worden bezien of een ingroei naar een lagere grens gewenst is.

Ter aanvulling hierop geeft de accountant, desgevraagd, aan dat het verlagen van de grens van 3% naar 1% (grof geschat) tot een verdubbeling van de werkzaamheden voor de gemeente zal leiden.

De reden hiervan is, dat een grotere mate van zekerheid immers meer steekproeven vereist. Als voorbeeld: bij het hanteren van een grens van 1% moet bij een omvang van de lasten van € 100 miljoen en een inkoopvolume van € 35 miljoen uit de inkoopfacturen een steekproef worden getrokken van 117 facturen, terwijl bij een grens van 3% een steekproef van 39 facturen noodzakelijk is.

Iedere steekproef vereist vervolgens de volgende werkzaamheden en controles: Het lichten van de factuur, het vaststellen van de prestatielevering, het vaststellen van de tijdige en juiste betaling aan de juiste crediteur. Van deze (controle)werkzaamheden dient een dossier te worden gevormd, welke dient ter onderbouwing voor de rechtmatigheidsverantwoording van het college en de getrouwheidscontrole door de accountant.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2023 wordt het voor de organisatie al een forse opgave om de (eerste) rechtmatigheidsverantwoording voor elkaar te krijgen. Het college adviseert u derhalve dan ook om te beginnen met de maximale verantwoordingsgrens van 3%; dit conform het raadsvoorstel dat thans voorligt.

Nadat het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording goed geïmplementeerd is in de organisatie kan de verantwoordingsgrens, indien gewenst, aangepast worden naar een lager percentage. Middels het jaarlijks vaststellen van de Nota van Uitgangspunten krijgt de raad de vraag voorgelegd op welk percentage de verantwoordings- en rapportagegrens voor de verantwoording van de rechtmatigheid voor het volgende boekjaar moet worden vastgesteld.

Mocht u toch kiezen voor een lagere grens, dan zal dit tot gevolg hebben dat extra personele uitbreiding voor de (interne) auditfunctie noodzakelijk is, waar dan ook door de raad budget voor beschikbaar zal moeten worden gesteld. Waarbij overigens de aantekening dat de auditfunctie ook bij de grens van 3% nog niet volledig is ingericht.

Tot slot:

In de raadsvergadering van 9 februari 2023 heeft de raad de *Uitgangspunten begroting en belastingnota 2024* vastgesteld, met als beslispunt 10:

Beslispunt 10: De verantwoordings- en rapportagegrens voor de verantwoording van de rechtmatigheid voor het boekjaar 2023 vaststellen op 3%.

De toelichting in dit raadsvoorstel zegt hierbij:

Met ingang van verslagjaar 2023 wordt de rechtmatigheidsverantwoording definitief ingevoerd. Hierbij wordt het College van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor het opnemen van een rechtmatigheidsverklaring in de jaarrekening.

Voor de verantwoording van de rechtmatigheid dient een verantwoordingsgrens te worden vastgesteld waarboven afwijkingen in de verantwoording moeten worden opgenomen. Deze verantwoordingsgrens wordt door de raad bepaald en bedraagt maximaal 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves).

Een en ander moet nog wel uitgewerkt worden in diverse verordeningen. Vooruitlopend daarop wordt voorgesteld met ingang van boekjaar 2023 zowel de verantwoordings- als de rapportagegrens in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen op 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves.

Voor 2023 heeft de raad dus al besloten *de verantwoordingsgrens voor het rapporteren over afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording van het college bij de jaarrekening, vast te stellen op 3% van de totale lasten van de gemeente (inclusief de dotaties aan de reserves)*. Dat neemt niet weg dat de raad in zijn vergadering van 9 november 2023 dit besluit kan herroepen.